

Υπηρεσία Τύπου και
Πληροφόρησης

Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης
ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΥΠΟΥ αριθ. 152/13

Λουξεμβούργο, 28 Νοεμβρίου 2013

Απόφαση στην υπόθεση C-576/11
Επιτροπή κατά Λουξεμβούργου

Το Λουξεμβούργο καταδικάζεται σε χρηματικές κυρώσεις για τη μη εκτέλεση αποφάσεως του Δικαστηρίου του 2006 που αφορούσε τη μη ορθή μεταφορά της οδηγίας για την επεξεργασία των αστικών λυμάτων

Το Δικαστήριο επιβάλλει την καταβολή κατ' αποκοπήν ποσού 2 εκατομμυρίων ευρώ και χρηματικής ποινής 2 800 ευρώ ανά ημέρα καθυστερήσεως στην εφαρμογή των μέτρων που απαιτούνται για τη συμμόρφωση προς την πρώτη δικαστική απόφαση του 2006 μέχρι την πλήρη εκτέλεση της σήμερον εκδοθείσας δεύτερης αποφάσεως

Η οδηγία του 1991¹ για την επεξεργασία των αστικών λυμάτων αφορά τη συλλογή, την επεξεργασία και την απόρριψη αστικών λυμάτων από ορισμένους βιομηχανικούς τομείς. Σκοπός της είναι η προστασία του περιβάλλοντος από τις επιπτώσεις της απόρριψης των λυμάτων αυτών. Η οδηγία επέβαλλε, μεταξύ άλλων, στα κράτη μέλη να προσδιορίσουν, μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 1993, τις ευαίσθητες περιοχές σύμφωνα με τα προβλεπόμενα κριτήρια². Περαιτέρω, τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε, πριν από την απόρριψή τους σε ευαίσθητες περιοχές, τα αστικά λύματα που διοχετεύονται σε αποχετευτικά δίκτυα να υποβάλλονται, το αργότερο μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 1998, σε επεξεργασία αυστηρότερη από αυτή που απαιτείται για τις λιγότερο ευαίσθητες περιοχές, όσον αφορά όλες τις απορρίψεις από οικισμούς με «ισοδύναμο πληθυσμού» («ι.π.», μονάδα του μέσου φορτίου αποικοδομήσιμης οργανικής ρύπανσης)³ άνω των 10 000. Ωστόσο, οι απαιτήσεις αυτές δεν εφαρμόζονται απαραίτητα στις ευαίσθητες περιοχές, όταν μπορεί να αποδειχθεί ότι το ελάχιστο ποσοστό μείωσης του συνολικού φορτίου από όλους τους σταθμούς επεξεργασίας λυμάτων στην περιοχή αυτή είναι τουλάχιστον 75 % για τον ολικό φώσφορο και τουλάχιστον 75 % για το ολικό άζωτο.

Το 2005, η Επιτροπή άσκησε ενώπιον του Δικαστηρίου μια πρώτη προσφυγή λόγω παραβάσεως κατά του Λουξεμβούργου, λόγω μη ορθής μεταφοράς της προπαρατεθείσας οδηγίας⁴.

Με τη πρώτη απόφαση του 2006⁵, το Δικαστήριο διαπίστωσε ότι το Λουξεμβούργο, το οποίο είχε ορίσει ολόκληρο το έδαφος του Μεγάλου Δουκάτου ως ευαίσθητη περιοχή, δεν ήταν σε θέση να αποδείξει ότι οι επιδόσεις των οκτώ από τους ένδεκα οικισμούς με ι.π. άνω των 10 000 ήταν σύμφωνες προς την οδηγία. Μη δυνάμενο να αποδείξει ότι το ελάχιστο ποσοστό μείωσης του συνολικού φορτίου που εισέρχεται σε διάφορους σταθμούς επεξεργασίας λυμάτων ήταν τουλάχιστον 75 % για το ολικό άζωτο, το Λουξεμβούργο είχε παραβεί τις υποχρεώσεις που υπέχει από την οδηγία.

Το 2011, αφού εκτίμησε ότι το Λουξεμβούργο εξακολουθούσε να μην έχει εκτελέσει τη δικαστική αυτή απόφαση του 2006, δεδομένου ότι έξι σταθμοί επεξεργασίας λυμάτων που εξυπηρετούν οικισμούς άνω των 10 000 ι.π. εξακολουθούσαν να μην έχουν συμμορφωθεί προς τις απαιτήσεις της οδηγίας, η Επιτροπή άσκησε τη δεύτερη αυτή προσφυγή λόγω παραβάσεως. Πρότεινε στο Δικαστήριο να καταδικάσει το Λουξεμβούργο σε χρηματική ποινή ύψους 11 340 ευρώ ανά ημέρα

¹ Οδηγία 91/271/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 21ης Μαΐου 1991, για την επεξεργασία των αστικών λυμάτων (ΕΕ L 135, σ. 40).

² Παράρτημα II της προπαρατεθείσας οδηγίας.

³ Η προπαρατεθείσα οδηγία ορίζει το ι.π. ως «το αποικοδομήσιμο οργανικό φορτίο που παρουσιάζει βιομηχανικές ανάγκες σε οξυγόνο πέντε ημερών (BOD 5) ίσες προς 60 g/ημέρα».

⁴ Άρθρο 5, παράγραφος 4, της προπαρατεθείσας οδηγίας.

⁵ Απόφαση του Δικαστηρίου, της 23ης Νοεμβρίου 2006, Επιτροπή κατά Λουξεμβούργου (C-452/05).

καθυστερήσεως της εκτελέσεως της πρώτης αποφάσεως, από την ημέρα δημοσιεύσεως της παρούσας αποφάσεως, μέχρι την ημερομηνία εκτελέσεως της πρώτης αποφάσεως του 2006, και σε ημερήσιο κατ' αποκοπήν ποσό 1 248 ευρώ, από την ημερομηνία δημοσιεύσεως της πρώτης αποφάσεως (ήτοι από την 23η Νοεμβρίου 2006) μέχρι την ημερομηνία δημοσιεύσεως της παρούσας αποφάσεως ή μέχρι την ημερομηνία εκτελέσεως της πρώτης αποφάσεως, εάν η εκτέλεση αυτή επέλθει νωρίτερα.

Με τη σημερινή του απόφαση το Δικαστήριο τονίζει ότι, δεδομένου ότι το Λουξεμβούργο αναγνώρισε ότι δεν είχε συμμορφωθεί με τα όσα επέτασσε η απόφαση του 2006, τουλάχιστον όσον αφορά δύο σταθμούς επεξεργασίας λυμάτων (Beggen και Bleesbruck), δεν αμφισβητείται ότι στις 28 Αυγούστου 2010 (ημερομηνία λήξεως της προθεσμίας που έταξε η Επιτροπή με το συμπληρωματικό έγγραφο οχλήσεως), το Λουξεμβούργο δεν είχε λάβει όλα τα αναγκαία μέτρα προκειμένου να συμμορφωθεί πλήρως με τις υποχρεώσεις που απορρέουν από την πρώτη απόφαση του Δικαστηρίου. Επομένως, το Λουξεμβούργο παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από το δίκαιο της Ένωσης.

Συνεπώς, το Λουξεμβούργο καταδικάζεται στην καταβολή κατ' αποκοπήν ποσού 2 εκατομμυρίων ευρώ.

Το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι η επιβολή υποχρεώσεως καταβολής κατ' αποκοπήν ποσού στηρίζεται ουσιαστικά στην εκτίμηση των συνεπειών τις οποίες έχει η μη εκπλήρωση των υποχρεώσεων του οικείου κράτους μέλους επί των ιδιωτικών και δημοσίων συμφερόντων, ιδίως όταν η παράβαση εξακολούθησε επί μακρό χρονικό διάστημα αφότου εκδόθηκε η απόφαση που τη διαπίστωσε αρχικώς.

Εντούτοις, όταν πρόκειται για έργα υποδομής μεγάλης κλίμακας, όπως εν προκειμένω, η φύση, η πολυπλοκότητα, το κόστος και η διάρκεια υλοποιήσεως των εν λόγω έργων πρέπει να λαμβάνονται υπόψη τόσο κατά την εκτίμηση της ανάγκης επιβολής του κατ' αποκοπήν ποσού όσο και κατά τον καθορισμό του εν λόγω ποσού. Όπως όμως προκύπτει από τη δικογραφία, το Λουξεμβούργο καταβάλλει σημαντικές προσπάθειες και πραγματοποιεί σημαντικές επενδύσεις προκειμένου να εκτελέσει την πρώτη απόφαση του 2006. Η Επιτροπή επισήμανε επιπλέον ότι, από την ημερομηνία της πρώτης απόφασης, ο αριθμός των οικισμών που δεν πληρούσαν τις προδιαγραφές μειώθηκε σε έξι (Beggen, Bleesbruck, Bonnevoie, Hespérange, Mersch, Übersyren⁶) επί των δώδεκα υφιστάμενων οικισμών. Το Δικαστήριο, ενώ τονίζει αυτή την αναντίρρητη επενδυτική προσπάθεια, επισημαίνει επίσης ότι, χαρακτηρίζοντας το σύνολο της επικρατείας του ως «ευαίσθητη ζώνη», το Μεγάλο Δουκάτο του Λουξεμβούργου αναγνώρισε την ανάγκη αυξημένης προστασίας του περιβάλλοντος στην επικράτειά του, κρίνοντας ότι οι μάζες των επιφανειακών υδάτων είχαν ήδη παρουσιάσει ή θα παρουσίαζαν συντόμως ένα φαινόμενο ευτροφισμού. Η έλλειψη όμως επεξεργασίας των αστικών λυμάτων προκαλεί ιδιαίτερως σημαντική βλάβη στο περιβάλλον.

Το Δικαστήριο υπογραμμίζει επιπλέον ότι η παράβαση που διαπιστώθηκε με την πρώτη απόφαση του 2006 διήρκεσε περίπου επτά έτη, πράγμα το οποίο είναι υπερβολικό, έστω και αν πρέπει να αναγνωρισθεί ότι οι προς εκτέλεση εργασίες απαιτούσαν σημαντικό διάστημα πλειόνων ετών και ότι η εκτέλεση της εν λόγω αποφάσεως πρέπει να θεωρηθεί προχωρημένη (για τους σταθμούς επεξεργασίας λυμάτων Bonnevoie, Hespérange, Mersch και Übersyren).

Στην περίπτωση κατά την οποία η παράβαση που διαπιστώθηκε με την πρώτη απόφαση του 2006 εξακολουθεί να υφίσταται στις 28 Νοεμβρίου 2013, ημερομηνία της παρούσας αποφάσεως, **το Λουξεμβούργο θα καταδικαστεί περαιτέρω σε χρηματική ποινή 2 800 ευρώ** ανά ημέρα καθυστέρησης, από σήμερα και μέχρι την ημερομηνία συμμορφώσεως προς την απόφαση του 2006. Το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι η καταδίκη σε χρηματική ποινή συνιστά κατάλληλο οικονομικής φύσεως μέσο για τη διασφάλιση της πλήρους εκτελέσεως δικαστικής αποφάσεως.

⁶ Ειδικότερα, όσον αφορά τον σταθμό επεξεργασίας λυμάτων του Übersyren, που δέχεται τα λύματα του αεροδρομίου του Λουξεμβούργου, η Κυβέρνηση διευκρίνισε ότι οι εξαιρετικά σφοδρές χιονοπτώσεις τον Δεκέμβριο του 2010 προκάλεσαν ασυνήθη υπέρβαση των τιμών, λόγω της ποσότητας των προϊόντων που χρησιμοποιήθηκαν (μεταξύ άλλων της γλυκόλης), αφενός, για τον καθαρισμό των διαδρόμων, των τροχοδρόμων και των χώρων στάθμευσης των αεροσκαφών και, αφετέρου, για την αποσπάγωση των αεροσκαφών πριν από την απογείωση.

Τα κριτήρια που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη για να διασφαλίζεται ο χαρακτήρας της χρηματικής ποινής ως μέτρου εξαναγκασμού, με σκοπό την ομοιόμορφη και αποτελεσματική εφαρμογή του δικαίου της Ένωσης, είναι, κατ' αρχήν, η διάρκεια της παραβάσεως, ο βαθμός της σοβαρότητάς της και η ικανότητα πληρωμής του οικείου κράτους μέλους. Για την εφαρμογή των κριτηρίων αυτών, πρέπει επίσης να συνεκτιμώνται οι συνέπειες που έχει η παράλειψη εκτελέσεως επί των διακυβευομένων δημοσίων και ιδιωτικών συμφερόντων, καθώς και ο βαθμός του επείγοντος της συμμορφώσεως του οικείου κράτους μέλους προς τις υποχρεώσεις του.

Εν προκειμένω, καίτοι είναι αληθές ότι, κατά το Λουξεμβούργο, οι απορρίψεις μη συμβατών ι.π. μειώθηκαν κατά τη διάρκεια του 2011, πράγμα που μειώνει το ποσοστό μη συμμορφώσεως (σε ι.π.) από το 64 % στο 21 %, πρέπει, εντούτοις, να ληφθούν υπόψη οι επιβαρυντικές περιστάσεις που διαπίστωσε η Επιτροπή, ήτοι η διάρκεια της παραβάσεως (περίπου επτά έτη) και ο ορισμός του συνόλου της εθνικής επικράτειας ως «ευαίσθητης ζώνης». Ο ορισμός αυτός οδηγεί στο συμπέρασμα ότι το Λουξεμβούργο δεν μπορούσε να αγνοεί την αναγκαιότητα να προχωρήσει στα έργα που θα καθιστούσαν δυνατή τη συμμόρφωση των σταθμών του επεξεργασίας λυμάτων προς το δίκαιο της Ένωσης, τουλάχιστον από το 1999.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Η προσφυγή λόγω παραβάσεως, στρεφόμενη κατά κράτους μέλους το οποίο παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από το δίκαιο της Ένωσης, μπορεί να ασκηθεί από την Επιτροπή ή από άλλο κράτος μέλος. Αν το Δικαστήριο διαπιστώσει την ύπαρξη παραβάσεως, το καθού κράτος μέλος πρέπει να συμμορφωθεί με την απόφαση το συντομότερο.

Όταν η Επιτροπή θεωρεί ότι το κράτος μέλος δεν συμμορφώθηκε προς την απόφαση, μπορεί να ασκήσει νέα προσφυγή, ζητώντας την επιβολή χρηματικών κυρώσεων. Πάντως, σε περίπτωση μη ανακοινώσεως στην Επιτροπή των μέτρων για τη μεταφορά μιας οδηγίας στο εσωτερικό δίκαιο, το Δικαστήριο μπορεί, κατόπιν προτάσεως της Επιτροπής, να επιβάλει κυρώσεις με την πρώτη του απόφαση.

Ανεπίσημο έγγραφο προοριζόμενο για τα μέσα μαζικής ενημερώσεως, το οποίο δεν δεσμεύει το Δικαστήριο.

Το [πλήρες κείμενο](#) της αποφάσεως είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα CURIA από την ημερομηνία δημοσιεύσεώς της

Επικοινωνία: Estella Cigna-Αγγελίδη ☎ (+352) 4303 2582